

สุภาพิศ โตใหญ่ 2553: การเปลี่ยนแปลงทางสังคมของประจวบคีรีขันธ์อันเนื่องมาจากการพัฒนาอุตสาหกรรมสับปะรด พ.ศ.2510-2538 ปรินญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ประวัติศาสตร์) สาขาวิชาประวัติศาสตร์ ภาควิชาประวัติศาสตร์ อาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์หลัก: อาจารย์กนิษฐา ชิตช่วง, อ.ด. 186 หน้า

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์นโยบายของรัฐต่อการผลิตสับปะรดในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ 2) วิเคราะห์ผลกระทบจากการปลูกสับปะรดในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ระหว่าง พ.ศ. 2510-2538 ที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงการดำเนินวิถีชีวิต และสภาพทางเศรษฐกิจของเกษตรกรผู้ปลูกสับปะรด

ผลการวิจัยพบว่า การปลูกสับปะรดในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงวิถีการดำเนินชีวิตและสภาพทางเศรษฐกิจของเกษตรกรผู้ปลูกสับปะรด แบ่งออกเป็น 3 ช่วง คือ ช่วงแรก การดำเนินวิถีชีวิตบนพื้นฐานการปลูกสับปะรดเพื่อส่งโรงงานหลังจากภาครัฐมีนโยบายส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 2 ถึงฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2510-2524) นายทุนเอกชนที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนจากภาครัฐ เข้ามาตั้งโรงงานแปรรูปสับปะรดในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ถึง 3 โรงงาน ซึ่งลักษณะการดำเนินวิถีชีวิตของประชาชนและการผลิตได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมเพื่อการดำรงชีพมาเป็นเพื่อการค้า การเปลี่ยนแปลงช่วงที่ 2 ระหว่างปี พ.ศ. 2525-2535 เป็นช่วงของการขยายพื้นที่เพาะปลูกสับปะรดอย่างรวดเร็วและไร้ขอบเขต แต่ผลผลิตที่เกษตรกรได้รับลดลง เกษตรกรรายย่อยจำเป็นต้องกู้ยืมเงินลงทุนและซื้อสารเคมีในการเพิ่มผลผลิตมากขึ้น แต่ผลที่เกษตรกรได้รับจากการลงทุนคือภาวะผลผลิตล้นตลาด โรงงานตั้งราคาซื้อผลผลิตต่ำ เกษตรกรมีหนี้สินล้นตัว การเปลี่ยนแปลงช่วงที่ 3 ระหว่าง พ.ศ. 2536-2538 เป็นช่วงที่เกษตรกรรายย่อยลดพื้นที่เพาะปลูกสับปะรดลง หลังจากขาดทุนอย่างหนักจนถึงขั้นสูญเสียกรรมสิทธิ์ที่ดินให้กับนายทุน เลิกอาชีพทำไร่สับปะรด และให้ความสำคัญกับการปลูกพืชแบบผสมผสาน เช่น มะนาว กลั้ว ฯลฯ ทดแทนการปลูกสับปะรด นำรายได้มาชำระหนี้สินและใช้จ่ายในการดำรงชีวิตต่อไป